

การศึกษาความคาดหวัง และสภาพปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์
เพื่อการเรียนการสอน ของครูระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

นางสาวศรียา เนตรน้อย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา ภาควิชาโสตทัศนศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-636-332-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF EXPECTATION AND ACTUAL STATE CONCERNING THE UTILIZATION OF
COMPUTER FOR INSTRUCTION OF ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS
IN BANGKOK METROPOLIS

MISS SRIYA NETNOI

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Audio - Visual Education

Department of Audio - Visual Education

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1997

ISBN 974 - 636 - 332 - 8

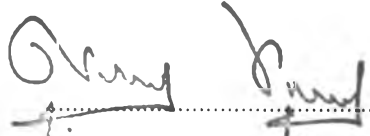
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาความคาดหวัง และสภาพปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์
เพื่อการเรียนการสอนของครูระดับประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

โดย นางสาวศรียา เนตรน้อย

ภาควิชา โสวัตศนศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกรี รอดโพธิ์ทอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

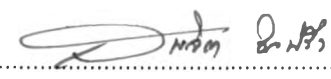
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล วัชรากัย)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกรี รอดโพธิ์ทอง)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.กิดานันท์ มลิทอง)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.เชาวเลิศ เลิศไชยพร)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สมจิต ชิวปรีชา)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ศรียา เนตรน้อย : การศึกษาความคาดหวังและสภาพปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอนของครูระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร (A STUDY OF EXPECTATION AND ACTUAL STATE CONCERNING THE UTILIZATION OF COMPUTER FOR INSTRUCTION OF ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS IN BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.สุกรี รอดโพธิ์ทอง, 221 หน้า ISBN 974-636-332-8

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบค่าความคาดหวังและสภาพปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอนของครูระดับประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูสอนคอมพิวเตอร์ระดับประถมศึกษา จำนวน 184 คน จากโรงเรียนทั้ง 4 สังกัด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม การสังเกต และการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความคาดหวังกับสภาพปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ เพื่อการเรียนการสอนของครูระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร มีความคาดหวังในระดับมากที่สุดด้านสถานที่ คาดหวังในระดับมากในด้านหลักสูตรคอมพิวเตอร์ การจัดการเรียนการสอน ผู้เรียน, ผู้บริหาร บุคลากร ซอฟต์แวร์และฮาร์ดแวร์ คาดหวังในระดับปานกลางด้านผู้ปกครองนักเรียน ส่วนสภาพปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมากได้แก่ ด้านหลักสูตรคอมพิวเตอร์ การจัดการเรียนการสอน ผู้เรียน ฮาร์ดแวร์ และสถานที่ที่มีสภาพปฎิบัติจริงระดับปานกลาง คือ ด้านผู้บริหาร บุคลากร และซอฟต์แวร์ สภาพปฏิบัติจริงในระดับน้อย คือ ด้านผู้ปกครองนักเรียน

2. การเปรียบเทียบสภาพค่าความแตกต่างระหว่างความคาดหวังกับสภาพปฏิบัติจริงพบว่า มีความแตกต่างกันโดยมีความคาดหวังในทุกด้านอยู่ในระดับมากกว่าสภาพปฏิบัติจริงและมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จากการเปรียบเทียบค่าระหว่างความคาดหวังกับสภาพปฏิบัติจริงที่สอดคล้องกันคือ หลักสูตรคอมพิวเตอร์ การจัดการเรียนการสอน ผู้เรียนและฮาร์ดแวร์ ส่วนด้านที่ไม่เป็นตามี่คาดหวัง คือ ด้านผู้บริหาร ผู้ปกครอง บุคลากร ซอฟต์แวร์และสถานที่

ภาควิชา..... โสตทัศนศึกษา
สาขาวิชา..... โสตทัศนศึกษา
ปีการศึกษา..... 2540

ลายมือชื่อนิติต..... ศรียา เนตรน้อย
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม.....

C 742881 : MAJOR AUDIO-VISUAL COMMUNICATIONS

KEY WORD : EXPECTATION/ ACTUAL STATE/ THE UTILIZATION OF COMPUTER FOR INSTRUCTION

SRIYA NETNOI : A STUDY OF EXPECTATION AND ACTUAL STATE CONCERNING THE UTILIZATION OF COMPUTER FOR INSTRUCTION OF ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS IN BANGKOK METROPOLIS, THESIS ADVISER : ASST. PROF. SUKREE RODPOTONG, Ed. 221 pp.

ISBN 974-636-332-8

The purpose of this research was to study and to compare between the expectation and actual state concerning the utilization of computer for instruction of elementary school computer teachers from 4 school groups. Check-list forms, observation and interview were used in the study. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation and t-test.

The findings were as follows :

1. The expectation and the actual state concerning the utilization of computer for instruction of elementary school teachers in Bangkok Metropolis were relevant in this study. The highest expectation of this study was the placement factor. Next one were the computer, curriculum, the instruction of teaching method, the learners, the administrators, the staff, software and hardware. The least expectation was the parents Cooperation. For the actual state, the most important factors were the computer curriculum, the instruction of teaching method, the learners, the staff and the placement. The next one were the administration, the staff and software. The least one was the parents Cooperation.

2. Comparing of expectation and the actual state concerning the utilization of computer for instruction of elementary school computer teachers. There were differences between expectation and the actual state in all areas and the differences were high. There was a significant difference at the level of 0.01. Comparing of value of expectation and the actual state were relevant in different areas; the computer curriculum, the instruction of teaching method, the learners, hardware and the placement. But another part of it could not be reached to the goal; the administrators, the parents, the staff, software and the placement.

ภาควิชา..... โสตทัศนศึกษา

สาขาวิชา..... โสตทัศนศึกษา

ปีการศึกษา..... 2540

ลายมือชื่อนิสิต..... กิ๊ว ใจดี

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ดำเนินมาและสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีก็ด้วยความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกรี รอดโพธิ์ทอง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ แนะนำ ตรวจแก้ไข มาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล วัชรภักย์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.เชาวเลิศ เลิศขลิโฬาร รองศาสตราจารย์ ดร.กิดานันท์ มลิทอง และรองศาสตราจารย์สมจิต ชิวปรีชา กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำและตรวจแก้ไข วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบ ให้ข้อคิด แก้ไข และข้อเสนอแนะในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยเฉพาะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม ที่ช่วยเหลือให้คำแนะนำและให้กำลังใจอยู่เสมอ รวมทั้ง อาจารย์ประกอบ ใจมั่น ที่คอยให้คำปรึกษาและช่วยเหลือด้วยดี ตลอดจนผู้ที่ให้ความร่วมมือในการตอบงานวิจัยครั้งนี้ด้วย

นอกจากนี้ขอขอบพระคุณ กำลังใจจากอาจารย์ในโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) ทุกท่าน โดยเฉพาะอาจารย์อนุทัย โรจนวิภาต ที่มีให้มาโดยตลอด

ท้ายสุดนี้ขอกราบขอบพระคุณบุคคลทุกคนในครอบครัวที่สนับสนุนในทุกด้าน ๆ ด้วยดีเสมอมา

ศรียา เนตรน้อย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฎ

บทที่

1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	10
	คำถามในการวิจัย	11
	ขอบเขตในการวิจัย	11
	คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	12
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	12
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
	ตอนที่ 1 คอมพิวเตอร์	15
	บทบาทของคอมพิวเตอร์ในปัจจุบัน	15
	ไมโครคอมพิวเตอร์.....	16
	ตอนที่ 2 ไมโครคอมพิวเตอร์กับการศึกษา	20
	ตอนที่ 3 หลักสูตรคอมพิวเตอร์	32
	หลักสูตรคอมพิวเตอร์ระดับมัธยมศึกษา	34
	หลักสูตรคอมพิวเตอร์อาชีวศึกษา	35
	หลักสูตรคอมพิวเตอร์ระดับปริญญาตรี	35
	หลักสูตรคอมพิวเตอร์ระดับปริญญาโทและเอก	36

บทที่	หน้า
ตอนที่ 4 หลักสูตรคอมพิวเตอร์ระดับประถมศึกษา	36
การจัดการเรียนการสอนวิชาคอมพิวเตอร์	42
การจัดบุคลากรด้านคอมพิวเตอร์.....	51
ผู้เรียนคอมพิวเตอร์	52
ผู้บริหารโรงเรียน	54
ผู้ปกครองของนักเรียน	59
การใช้ซอฟต์แวร์	60
การใช้ฮาร์ดแวร์	68
การจัดเตรียมสถานที่ใช้เรียนคอมพิวเตอร์	70
ตอนที่ 5 ความคาดหวัง	79
ตอนที่ 6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	83
3 วิธีดำเนินการวิจัย	94
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	95
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	97
การเก็บรวบรวมข้อมูล	98
การวิเคราะห์ข้อมูล	99
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	101
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	151
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	151
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	151
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	152
การเก็บรวบรวมข้อมูล	153
การวิเคราะห์ข้อมูล	153
สรุปผลการวิจัย	155
การอภิปรายผลการวิจัย	158

บทที่	หน้า
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย	170
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	171
รายการอ้างอิง	172
ภาคผนวก	183
ภาคผนวก ก	183
ภาคผนวก ข	185
ภาคผนวก ค	192
ประวัติผู้เขียน	210

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 1	
แสดงจำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนที่เปิดสอนคอมพิวเตอร์จากโรงเรียนทั้งหมด 4 สังกัด	96
ตารางที่ 2	
แสดงจำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนที่ตอบแบบสอบถามคืน.....	96
ตารางที่ 3	
แสดงจำนวนและค่าร้อยละของครูสอนคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอนจำแนกตามข้อมูลทั่วไป	104
ตารางที่ 4	
แสดงจำนวนและค่าร้อยละของครูสอนคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอนจำแนกตามข้อมูลทั่วไป (ต่อ)	108
ตารางที่ 5	
แสดงจำนวนและค่าร้อยละของสภาพทั่วไปในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน	116
ตารางที่ 6	
แสดงจำนวนและค่าร้อยละของสภาพทั่วไปในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน (ต่อ)	123
ตารางที่ 7	
การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างค่าความคาดหวังกับสภาพปฏิบัติจริง เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ด้านหลักสูตร	132
ตารางที่ 8	
การเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ย ของความคิดเห็นระหว่างค่าความคาดหวังกับสภาพปฏิบัติจริงเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาคอมพิวเตอร์	134
ตารางที่ 9	
การเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ย ของความคิดเห็นระหว่างค่าความคาดหวังกับสภาพปฏิบัติจริงเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ด้านผู้เรียนวิชาคอมพิวเตอร์	136
ตารางที่ 10	
การเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างค่าความคาดหวังกับสภาพปฏิบัติจริงเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ด้านผู้ปกครองนักเรียน	138

ตารางที่ 11	การเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างค่า ความคาดหวังกับสภาพปฏิบัติจริงเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ด้านผู้บริหารโรงเรียน.....	140
ตารางที่ 12	การเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ย ของความคิดเห็นระหว่างค่าความคาดหวัง กับสภาพปฏิบัติจริงเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ด้านบุคลากร	143
ตารางที่ 13	การเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างค่า ความคาดหวังกับสภาพปฏิบัติจริงเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ด้านการใช้ ซอฟต์แวร์	145
ตารางที่ 14	การเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ย ของความคิดเห็นระหว่างค่า ความคาดหวังกับสภาพปฏิบัติจริงเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ด้านการใช้ฮาร์ดแวร์	147
ตารางที่ 15	การเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นระหว่างค่า ความคาดหวังกับสภาพปฏิบัติจริงเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ด้านการจัดสถานที่	149
ตารางที่ 16	การสรุปค่าความคาดหวังและสภาพปฏิบัติจริงของครูผู้สอนคอมพิวเตอร์ ในแต่ละด้านทั้ง 9 ประเด็น.....	158